

IFRS

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه کشور

سی و نهمین همایش انجمن حسابداران خبره ایران
با حمایت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۸ شهریور ۱۳۹۶، سالن الغدیر دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

www.iica.ir/39th

بررسی ابعاد اجرای IFRS17 در شرکت‌های بیمه

مجید بنویدی

IFRS

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در صنعت بیمه کشور

سی و نهمین همایش انجمن حسابداران خبره ایران
با حمایت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۸ شهریور ۱۳۹۶، سالن الغدير دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

www.iica.ir/39th

چرا IASB برای قراردادهای بیمه ای IFRS اختصاصی صادر کرده است ؟

- اهمیت حسابداری تعهدی در عملیات بیمه گری.
- سنجش نقدشوندگی در شرکت‌های بیمه (حق بیمه ، خسارت ، اتکائی و ذخائر).
- چالش آزمون کفایت بدهی .
- موثر بودن ارزش منصفانه در حسابداری شرکت‌های بیمه (بیمه های بلندمدت ، زندگی).
- بازگشایی جعبه سیاه گزارشات مالی شرکت‌های بیمه .
- ترجمه ساده اثرات معاملات پیچیده بیمه ای (مستقیم و اتکائی)
- مقایسه پذیر نبودن صورتهای مالی شرکت‌های مختلف در بازارهای مختلف
- تغییر پذیری صورتهای مالی در دوره های مالی Volatility
- اهمیت رتبه بندی شرکت‌های بیمه که نیازمند صورتهای مالی استاندارد هستند
- اثر پذیری بالا از سایر استانداردها 9 IFRS ، 13 IFRS ، 15 IFRS و

چرا IASB نسبت به صدور IFRS17 اقدام نمود ؟

آقای هانس هاگروست رئیس هیات مدیره IASB در مورد انتشار استاندارد جدید برای شرکتهای بیمه اعتقاد دارد :

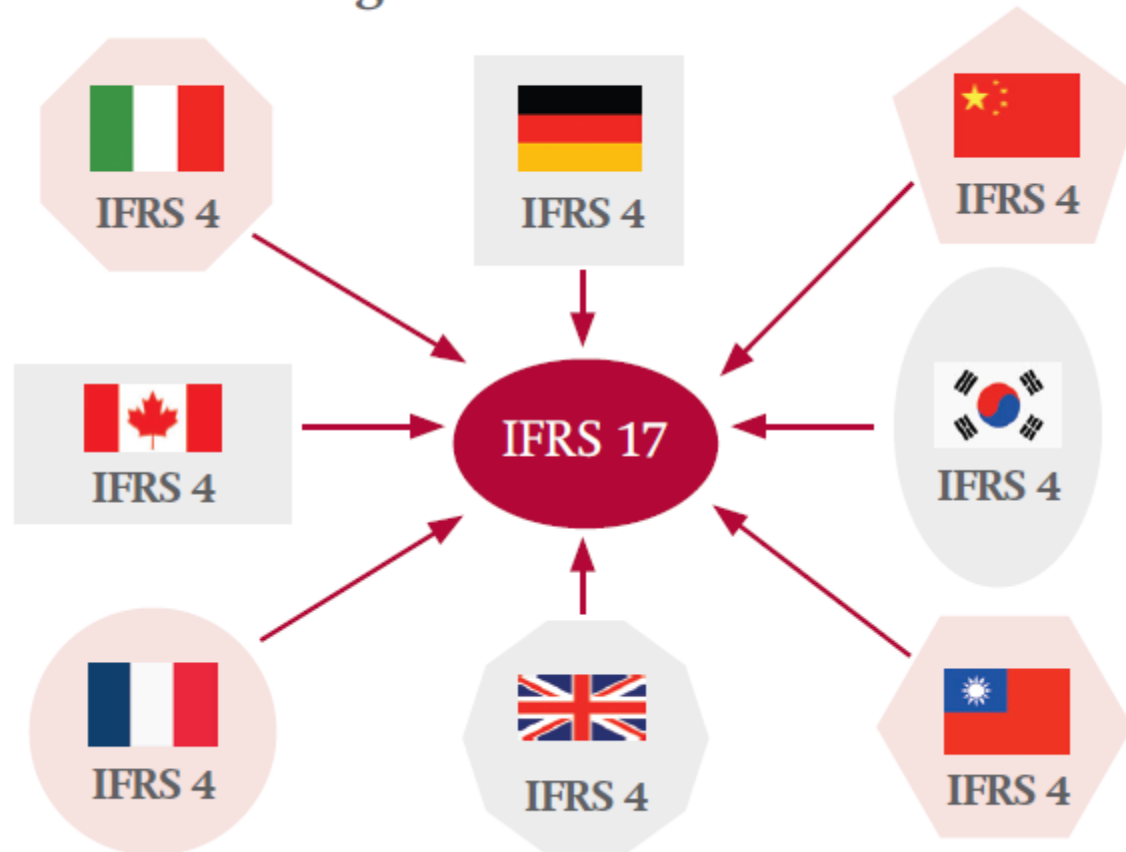
- تنوع استانداردهای ملی که منجر به عدم تطبیق پذیری میشود.
- عدم تهیه صورتهای مالی بر اساس اندازه گیری GAAP به ویژه اگر از روش قیمت تمام شده تاریخی استفاده شود.
- همکاری با هیات استانداردهای حسابداری آمریکا FASB برای هماهنگی استانداردهای بین المللی با GAAP .
- میزان تغییرات برای کشورهای متفاوت است.
- استاندارد متناسب با قراردادهای بلند مدت بیمه ای مانند بیمه های زندگی و کوتاه مدت (بیمه های غیر زندگی) است.
- تغییرات حسابداری در بیمه های زندگی به مراتب بیشتر از حسابداری بیمه های غیر زندگی است.

چرا IASB نسبت به صدور IFRS17 اقدام نمود ؟

- مطابق استاندارد جدید میبایست ترازنامه شرکتهای بیمه حاوی ارزش شفاف تعهدات بیمه ای بر اساس اندازه گیری میزان جریان نقدی در آینده با در نظر گرفتن موازین جدید، باشد.
- تغییرات اندازه گیری صرفاً برای تعهدات نیست بلکه در مورد درآمدها و سپردها نیز روش اندازه گیری تغییر میکند.
- IASB برای فراهم سازی ابزارهای لازم اجرای استاندارد جدید حداکثر تا پائیز سال ۲۰۱۷ کارگروهی برای تشریح این نیازمندی ها تشکیل خواهد داد.
- ناظران بیمه ای باید در مهلت تعیین شده تا اجرای استاندارد جدید ، موارد قانونی و نظارتی لازم را برای اجرای استاندارد جدید فراهم نمایند.

Moving to a consistent Standard

تفاوت های IFRS 4 و IFRS17

IFRS4	IFRS17
الزام افشای اطلاعات ارزش قراردادهای بیمه ای	
تعدادی از شرکتهای بیمه برای اندازه گیری اثرات سود و زیانی قراردادهای بیمه ای و محاسبه جریان نقدی آنها (پرداخت خسارت و تعهدات) در آینده از اطلاعات به روز شده و مطابق شرایط اقتصادی , استفاده نمی نمایند.	شرکتها بیمه برای اندازه گیری اثرات قراردادهای بیمه ای از ارزش جاری و اطلاعات به روز شده که مطابق شرایط اقتصادی است , برای تعیین جریان نقدی آتی , استفاده خواهند نمود. نرخ تنزیل , محاسبه ریسک ها و هر گزارشی که منجر به تصمیم گیری خواهد شد بر اساس ارزش جاری محاسبه و گزارش خواهد شد.
تعدادی از شرکتهای بیمه برای محاسبه تعهدات و خسارتهای آتی از روش ارزش جاری پول استفاده نمی نمایند. گزارش هزینه پرداخت خسارت منعکس کننده اثرات اقتصادی ارزش پول که در آینده پرداخت خواهد شد نیست.	شرکتها میزان مبالغ برآوردی تسویه خسارتهای در آینده را, براساس یک نرخ تنزیل برآورد و گزارش خواهند نمود. زیرا ارزش جاری پول در هنگام تهیه گزارش انعکاس هزینه خسارت در آینده تصویر مناسب تری از هزینه های اقتصادی که تحمیل خواهد شد را منعکس می نماید.
تعدادی شرکتها ارزش نرخ بازگشت دارایی ها را مبنای تنزیل قراردادهای بیمه ای قرار میدهند که با توجه به عدم تطبیق زمانی با تعهدات قراردادهای بیمه منجر به تحریف برآورد گزارش شده میشود.	شرکتها از نرخ تنزیلی برای گزارش تعهدات خود استفاده خواهند نمود که از ماهیت جریان نقدی قراردادهای بیمه بدست آمده استفاده نمایند. صورتهای مالی شرکتهای بیمه بیانگر ریسک های اجباری بیمه گری است که شاید با شرایط اقتصادی (ارزش) دارائی های فعلی شرکت بیمه مطابقت نداشته باشد.

تفاوت های IFRS 4 و IFRS17

IFRS4	IFRS17
اطلاعات مربوط به سود اوری	
تعدادی از شرکتهای اطلاعات ثابت و کامل را برای شناسایی منابع سودآوری قراردادهای بیمه ، فراهم نمی کنند به ویژه وقتی درآمد بر اساس روش نقدی گزارش میشود.	شرکتهای اطلاعات متفاوت در مورد اجزای سودآوری جاری و آتی ناشی از قراردادهای بیمه را فراهم خواهند نمود . شرکتهای درآمد خود را براساس پوشش های بیمه ای که ارائه میدهند ، شناسایی خواهند نمود.
اکثر شرکتهای برای تکمیل اطلاعات مورد نیاز IFRS از روش اندازه گیری GAAP استفاده نمی نمایند به طور مثال اطلاعات مربوط به ارزش تعیین شده (Embedded Value) . این اطلاعات شامل هر آنچه به صورت مستقل از IFRS تعریف شده به صورت یک روش ثابت اساسی نمایش داده نمیشود.	شرکتهای و استفاده کنندگان از صورتهای مالی نیازمند استفاده از روش اندازه گیری GAAP به مقدار کمی هستند. اطلاعات در مورد سود مورد انتظار قراردادهای بیمه ای به صورت معیار قابل مقایسه ای در شرکتهای تهیه خواهد شد.

the value of an insurance company not including any value that would be earned in the future. It is calculated by adding the value of present cash flows to the net asset value

تفاوت های IFRS 4 و IFRS17

IFRS4	IFRS17
مقایسه پذیری بین شرکتها در کشورهای مختلف	
حسابداری قراردادهای بیمه که در کشورهای مختلف فعالیت می نمایند بسیار متفاوت است. • تعدادی از شرکتها از نرخ های تنزیل جاری برای اندازه گیری قراردادهای بیمه ای خودشان استفاده می کنند و تعدادی دیگر از نرخ تنزیل تاریخی استفاده مینمایند. • تعدادی از شرکتها برای سرمایه گذاری و استهلاک هزینه های بیمه گری در طی سال به محض صدور بیمه نامه ها اعمال می نمایند در حال که بعضی از شرکتها هنگام وقوع هزینه اقدام می نمایند. • تعدادی از شرکتها تمامی حق بیمه وصولی را به عنوان درآمد شناسایی میکنند (بیمه نامه صادر میشود) در حالی که دیگر شرکتها از روش حق بیمه عاید شده استفاده می نمایند .	شرکتها از روش یکسان حسابداری و چارچوبی واحد برای قراردادهای بیمه ای استفاده خواهند نمود . اکثر روش های حسابداری متفاوت حذف خواهد شد و این امکان برای سرمایه گذاران و تحلیل گران فراهم میشود تا ریسک ها و منافع اقتصادی شرکتها و قراردادهای بیمه را تشخیص دهند.

تفاوت های IFRS 4 و IFRS17

IFRS4	IFRS17
مقایسه پذیری قراردادهای بیمه ای	
تعدادی از شرکتهای چند ملیتی که حسابهای شرکتهای زیر مجموعه خود را تلفیق می نمایند از حسابداری واحد برای شرکتهای زیر مجموعه که قرارداد بیمه ای دارند در مناطق مختلف استفاده نمی نمایند. این موضوع منجر به ضعف مقایسه پذیری بین شرکتهای یک زیر مجموعه در مناطق مختلف میشود .	شرکتهای چند ملیتی از روش ثابت برای اندازه گیری قراردادهای بیمه ای در گروه استفاده می نمایند، این روش افزایش مقایسه پذیری نتایج حاصل از محصولات و مناطق جغرافیای را در بر دارد. در نهایت خاصیت IFRS که مقایسه پذیری و شفافیت قرارداد های بیمه ای است بدینوسیله حاصل میشود.
مقایسه پذیری در میان صنایع	
تعدادی از شرکتهای از روش نقدی یا سود سپرده وصولی برای نشان دادن درآمدها استفاده می نمایند. این تفاوتی است بین روش حسابداری تجویز شده با سایر صنایع به ویژه در بانکداری و صنعت مدیریت سرمایه گذاری است .	درآمد قراردادهای بیمه ای بدون در نظر گرفتن سپرده وصولی منعکس خواهد شد ، مانند سایر صنایع ، افزایش مقایسه پذیری و درک صحیح سود و زیان شرکت صادر کننده قرارداد بیمه . این موضوع مقایسه پذیری شرکتهای بیمه با سایر صنایع و امکانات لازم برای درک افراد غیر متخصص در امور سرمایه گذاری را فراهم خواهد نمود.

IFRS 17

تأثیرات استاندارد جدید بر شرکتهای بیمه

INSURANCE

استاندارد جدید گزارشگری برای چه منظوری است ؟

- در حال حاضر تحلیل گران مجبور هستند ابتدا وضعیت مالی و عملیاتی یک شرکت بیمه را با شرایط یکسان منطبق کنند و سپس آنها را باهم مقایسه نمایند .

- استاندارد جدید شفافیت مالی را برای شرکتهای بیمه که دارای پیچیدگیهای خاصی هستند، به ارمغان خواهد آورد و مقایسه پذیری آنها را امکان پذیر خواهد نمود.

تأثیرات استاندارد جدید بر شرکتهای بیمه

تغییراتی که می‌تواند تأثیر زیادی بر شرکتهای بیمه بگذارند عبارت هستند از :

- تغییر الگوی سودآوری
- تغییر پذیری نتایج مالی و حقوق صاحبان سهام
- سطوح شفافیت در مورد محرک‌های ایجاد کننده سود
- سطوح حقوق صاحبان سهام

میزان تغییرات در روش
حسابداری بیمه‌های زندگی و
غیرزندگی با یکدیگر متفاوت
خواهند بود.

مدل اندازه گیری عمومی GMM General Measurement Model

- بر اساس FRS17 برای اندازه گیری اصولی به منظور شناسایی درآمد از محل سرویس های ارائه شده مطابق قراردادهای بیمه ای از مدل عمومی اندازه گیری GMM استفاده خواهد شد که یک مدل جدید و جامع برای اندازه گیری در حسابداری است. این مدل بر مبنای رویه کامل شدن جریان و تعهدات یک قرارداد و بر اساس فرضیات جاری، بنا شده است و معرف یک اصول واحد برای شناسایی درآمدهای حاصل از سرویس های ارائه شده است.

مطابق این مدل می بایست در ابتدا چهار مرحله اصلی عملیات بیمه گری شناسایی شود که عبارت هستند از :

- ❖ ۱- تکمیل جریانهای نقدی حاصل از فروش محصولات بیمه ای و پرداخت خسارت و سرمایه گذاری.
- ❖ ۲-۳ - تطبیق ریسکها با ارزش جاری جریانهای نقدی در آینده در مورد حق بیمه و خسارت.
- ❖ ۴- محاسبه حاشیه سود قراردادی (بیمه ای یا منافع بیمه ای) Contractual Service Margin(CSM) .

Contractual Service Margin (CSM)

- این اصلاح که در IFRS17 از آن برای شناسایی سود و زیان نهایی یک قرارداد و یا گروه بیمه ای استفاده میشود، بدین تریب تعریف شده است :
« سود مورد انتظار از یک گروه قرارداد بیمه ای . CSM یک ترکیبی هست از دارائی و تعهد ناشی شده از یک قرارداد بیمه ای که نشان دهند سود محقق نشده شرکت بیمه از پوشش های بیمه ای که ارائه خواهد داد شامل خدمات مبتنی بر قرارداد بیمه ای در یک رشته بیمه ای.»
- این اصطلاح میتواند به نوعی همان منافع بیمه ای مورد انتظار بیمه گران باشد که اساس فعالیت بیمه ای به عنوان یک کسب و کار اقتصادی است. البته به نوعی این اصلاح برای شناسایی ذخائر فنی باقی مانده از قرارداد بیمه که در دوره بعد و پس از سپری شدن مدت قرارداد تبدیل به سود و یا زیان میشود نیز استفاده میشود.
- تعیین صحیح منافع بیمه ای مورد انتظار (محاسبه شده ولی محقق نشده) در ارائه تصویر شفاف از نتایج مالی عملیات شرکت بیمه، نقش مهمی را به عنوان عامل داخلی عملیات بیمه گری ایفا می نماید.

شناسایی عوامل داخلی

- جریان نقدی تکمیل شده
- تنزیل

- تطبیق ریسک بر اساس ارزش فعلی جریان آتی نقدی بابت دریافت حق بیمه و پرداخت خسارت

1

2

3

منافع بیمه ای

- ناشی از سود محقق نشده ای که از عوامل داخلی بدست نیامده حاصل میشود.

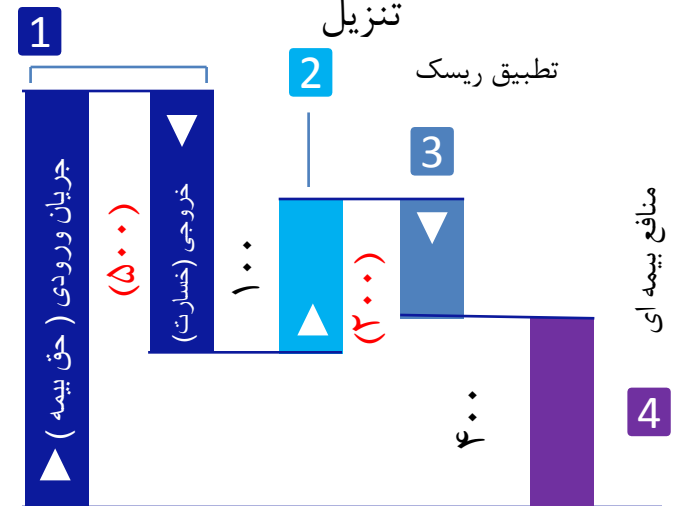
4

جریان نقدی
آتی

تنزیل

تطبیق ریسک

۱۰۰

❖ در صورت عدم شناسایی منافع بیمه های زیان باید فوراً شناسایی گردد.

ترکیب نتایج اندازه گیری

❖ تمامی تعهدات ناشی شده از قراردادهای بیمه ای

تعهدات (خسارت های) واقع شده
Liability for incurred claim
LIC

جریان نقد تکمیل شده ، خسارتهای که
محقق شده اند ولی پرداختی صورت نگرفته
است

تعهدات باقی مانده از پوشش ها
Liability for reminding coverage
LRC

جریان نقدی کامل شده در ارتباط با خدمات
آتی به اضافه منافع بیمه ای مورد انتظار

تشخیص درآمدهای بیمه ای

درآمدهای بیمه از تغییرات تعهدات باقی مانده از پوشش ها LRC برای هر دوره گزارش از طریق پوشش موارد زیر بدست می آید.

خسارت ها و هزینه
های مورد انتظار

تطبیق ریسک

CSM
تخصیص یافته

جریان نقد بدست
آمده

- این موارد نشان دهنده مهم ترین عوامل فراهم نمودن خدمات در شرکتهای بیمه هستند .

مهم ترین اقدامات صنعت بیمه برای اجرای استاندارد جدید در سال ۱۳۹۹

- هرچند اجرای این استاندارد برای بیمه گران الزامی خواهد بود و الزامی برای ناظران بیمه ای در نظر گرفته نشده است، ولی موارد ذکر شده در این استاندارد به نحوی است که اصلاح مصوبات قبلی شورای عالی بیمه مانند آئین نامه های ۵۸ ، ۶۰ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۸۱ و سایر آئین نامه ها و تدوین آئین نامه های جدید را در بر خواهد داشت.
- تهیه صورتهای مالی مقایسه ای ۹۴-۹۵ بر اساس IFRS4 به عنوان مقدمه ای برای حرکت به سمت تهیه پیش نیازهای IFRS17 از دیگر الزامات است که میبایست بر اساس قانون تاسیس بیمه مرکزی نمونه صورتهای مالی به تصویب شورای عالی برسد و سپس برای اجرا به شرکتهای بیمه ابلاغ گردد.
- بررسی رویه های حسابداری مطابق IFRS4 و سپس تغییر آن در راستای تطبیق با IFRS17 در طی سه سال .

مهم ترین اقدامات صنعت بیمه برای اجرای استاندارد جدید در سال ۱۳۹۹

- ❖ برنامه ریزی برای خنثی نمودن اثرات سود و زیانی اجرای استاندارد بین المللی در طی سه سال ۹۷ لغایت ۹۹.
- ❖ تعیین تکلیف روش آزمون کفایت بدهی در مورد قرارداد های بیمه براساس IFRS4 و تطبیق آن با روش تجویز شده در IFRS17 در طی سه سال.
- ❖ اجرای IFRS4 تاثیر چندانی بر توانگری شرکتهای بیمه نخواهد گذاشت ولی این احتمال است که با اجرای استاندارد جدید حاشیه توانگری شرکتهای بیمه دست خوش تغییر شوند لذا باید اثرات آن بررسی شده و در مورد آن تصمیم گیری نمود.
- ❖ محاسبات هردو استاندارد نیازمند پشتیبانی نرم افزاری مناسبی برای جمع آوری اطلاعات هستند ، شرکتهای بیمه باید برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز، برنامه های نرم افزاری خود را تقویت نمایند و در مورد فراهم نمودن سخت افزار و بسترهای ارتباطی لازم، برنامه ریزی نمایند.

مهم ترین اقدامات صنعت بیمه برای اجرای استاندارد جدید در سال ۱۳۹۹

با عنایت به وابسته بودن درآمدهای سرمایه گذاری شرکتهای بیمه به سود سپرده های بانکی به دلیل انباشت بخش عمده منابع سرمایه گذاری شرکتهای بیمه در بانک ها، برنامه کاهش سود بانکی تاثیر قابل ملاحظه های در محاسبه ارزش جریان نقدی حال و آتی دارد و می بایست سیاستی واحد در مورد این شرایط برای شرکتهای بیمه در نظر گرفته شود تا قابل مقایسه بودن صورتهای مالی شرکتهای بیمه داخلی مخدوش نگردد.

نحوه محاسبات در استاندارد جدید به گونه ای است که استفاده از خدمات متخصصان ماهر در امور مالی ، اکچوئری و بازار سرمایه اجتناب ناپذیر است ، لذا تربیت و جذب این نیروهای متخصص برای اجرای بهتر استاندارد جدید ضروری خواهد بود.

مهم ترین اقدامات صنعت بیمه برای اجرای استاندارد جدید در سال ۱۳۹۹

هماهنگی با بورس و بازار سرمایه به منظور شفاف سازی اثرات اجرای این استاندارد برای سرمایه گذاران و تشریح این موضوع که این امر منجر به تامین منافع ایشان در بلند مدت خواهد شد و شرایطی را بوجود خواهد آورد که ضمن حفظ منطقی ثروت سهامداران، در آینده شرایطی فراهم خواهد شد که شرکتهای بیمه ایرانی بتوانند در عرصه های بین المللی فعالیت نموده و توان خود را افزایش دهند که در نهایت موجب تامین منافع همه ذینفعان از جمله سهامداران خواهد شد.

قطعاً لازم است موارد قانونی مرتبط با اجرای این استاندارد (قوانین بیمه ، مالیات و تجارت) مورد بررسی قرار گرفته و قبل از اجرا تمهیدات قانونی لازم در نظر گرفته شود.

برگزاری کارگاه های آموزشی و مبادله اطلاعات با بیمه گران خارجی و دریافت مشاوره از موسسات حسابرسی بین المللی میتواند در اجرای بهتر و موثر تر این استاندارد مفید باشد.

- منابع :
- A new perspective on new insurance accounting , KPMG, May 2017
- IASB released insurance contracts standard, Michael Cohn from accounting today, May 2017
- IFRS® Standards Effects Analysis, IFRS. May 2017

